

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i (AEDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i (AEDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16708>

  zet

Alabama Ebeveyn Davran  lar     l  e  i (AED  ), ebeveynlerin çocuklarına yönelik davranı kal  pları   ve tutumları   değerlendirmek amacıyla Türkçe uyarlanm   (  eki   vd., 2018) psikometrik bir ara  tır. Bu uyarlama   al  ması  , ölçeğin Türk kültüründe ebeveynlik rollerine ilişkin davran  lar   ölçmede geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. AED  , toplam 35 maddeden ve beş ayrı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar hem olumlu (  ocukla ilgilenme, olumlu ebeveynlik) hem de olumsuz (zayıf ebeveyn takibi, tutarsız disiplin, dayakla cezalandırma) ebeveynlik davran  lar  n   kapsamaktadır. Ölçek, özellikle çocuklarını psikolojik belirtileri nedeniyle danışma merkezlerine başvuran klinik grupları, normal popülasyondan ayırt etme yeteneği açısından değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Alabama Ebeveyn Davran  lar     l  e  i, AED  , Ebeveyn Davran  lar  , Ebeveynlik, Disiplin,   l  ek Uyarlama,   ocuk Psikolojisi, Türkiye.

Yazarlar

Ali   eki   (Sorumlu Yazar), Fatih Türk, Ali Bu  a, Zehra Hamamcı.

Amaç

Alabama Ebeveyn Davran  lar     l  e  i'nin temel amacı  , ebeveynlerin çocuklarına kar   sergiledikleri davranı biçimlerini, özellikle de disiplin ve ilgi düzeylerini, kültürel olarak geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu   l  e  in Türkçe uyarlanması  , Türk kültüründeki ebeveynlik tutumları  n   bilimsel araştırmalarda ve klinik uygulamalarda sistematik olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır.

Ölçek, özellikle klinik bağlamda, çocuklarını psikolojik belirtileri nedeniyle danışma veya tedavi arayan ebeveynlerin, daha olumlu ebeveynlik tutumları  na sahip olduğu d    n  len normal popülasyondan ayrımını yapabilmek için tasarlanm  ttır. Bu ayrım, ebeveynlik müdahalelerinin hedef grupları   belirlemede kritik öneme sahiptir.

Yapı

AED  , ebeveynlik davran  lar  n  n beş temel boyutunu ölçmektedir. Bu boyutlar, ebeveyn-  ocuk ili  isinin farklı yönlerini temsil eden 35 maddeye da   lm  ttır. Ölçek, hem yapıcı hem de sorunlu ebeveynlik stratejilerini bir arada değerlendirerek kapsamlı bir profil sunmayı hedefler.

Ölçe?in ölçtü?ü be? alt boyut ?unlard?:

Çocuklarla ?lgilenme: Ebeveynin çocu?un ya?am?na ve duygusal ihtiyaçlar?na gösterdi?i pozitif ilgiyi ve kat?l?m? ölçer.

Olumlu Ebeveynlik: Çocu?un olumlu davran??lar?n? peki?tiren ve destekleyen stratejileri kapsar.

Zay?f Ebeveyn Takibi: Ebeveynin çocu?un nerede oldu?unu, kimlerle zaman geçirdi?ini ne kadar takip etti?ini gösteren, gözetim eksikli?ini temsil eden boyuttur.

Tutars?z Disiplin: Ebeveynin disiplin kurallar?n? ve sonuçlar?n? tutarlı bir ?ekilde uygulamadaki ba?ar?s?zl???n? veya dalgalanmalar?n? ölçer.

Dayakla Cezalandırma: Fiziksel ceza yöntemlerine ba?vurma s?kl???n? ve e?ilimini de?erlendirir.

Geçerlik

AEDÖ'nün Türk kültüründe geçerlik çal??mas?, klinik ve normal gruplar?n ölçekten elde ettikleri puanlar?n kar??la?tırılmas? yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çocuklar?n psikolojik sorunlar? nedeniyle dan??ma merkezlerine ba?vuran ebeveynler (klinik grup) ile ba?vurmayan ebeveynler (normal grup) aras?ndaki ortalama puan farkl?lıklar? incelenmiştir.

Yapılan kar??laştırmalı analizler sonucunda elde edilen t de?erlerine ilişkin etki büyüklükleri (Cohen'in d de?eri), ölçe?in ay?rt edicili?ini desteklemektedir. Çocukla ?lgilenme ve Olumlu Ebeveynlik alt boyutlar?nda etki büyüklükleri mükemmel düzeyde bulunmuştur. Tutars?z Disiplin ve Dayakla Cezalandırma alt boyutlar?nda orta düzeyde etki büyüklükleri gözlenirken, Zay?f Ebeveyn Takibi alt boyutu için küçük düzeyde bir etki büyüklü?ü tespit edilmiştir. Bu bulgular, AEDÖ'nün, olumlu ebeveyn tutum ve davran??lar?na sahip ebeveynleri, sorunlu davran??lara sahip ebeveynlerden ba?arılı bir ?ekilde ay?rt edebildi?ini kanıtlamaktadır. Bu sonuçlar, ölçe?in Türkçe versiyonunun yap? geçerli?inin önemli bir kanıt? olarak kabul edilmiştir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayılar? hesaplanarak yapılmıştır. AEDÖ alt boyutlar?nın iç tutarlılık katsayılar? .46 ile .77 aras?nda de?irmektedir. Ölçe?in toplam puan?na ilişkin iç tutarlılık katsay?s? (genel Cronbach alfa de?eri) ise .70 olarak hesaplanmıştır.

Literatürde belirtildi?i gibi (Can, 2014; ?eker & Gençdo?an, 2014), Cronbach alfa de?erinin madde say?s?na ba?lı olmas? ve 10'dan az madde içeren alt boyutlarda dü?me e?ilimi göstermesi mümkündür. Buna rağmen, elde edilen genel güvenilirlik de?eri (.70), AEDÖ'nün Türk kültüründe anne babalar?n ebeveynlik davran?? kalıplar?nın güvenilir bir ?ekilde belirlenmesinde kullanılabilecek yeterlilikte bir ölçme aracı oldu?unu göstermektedir.

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i (AEDÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Çocuklarla ?lgilenme (10 madde)

Olumlu Ebeveynlik (6 madde)

Zay?f Ebeveyn Takibi (10 madde)

Tutars?z Disiplin (6 madde)

Dayakla Cezaland?rma (3 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM